

Kunnskapsdepartement
Barnehageavdelingen
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Fjell, 23.06.2010

Høringsuttalelse til Deres forslag for nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiert sektor (deres ref; 201001965-/KRI)

Vi ønsker med dette å komme med en uttalelse på forslaget til nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiert sektor som KD sendte ut på høring 19.04.2010

1. **Ny forskrift om likeverdig behandling av barnehager ved tildeling av offentlige tilskudd.**
 - **KD foreslår at kommunen kan holde kommunale barnehager med særskilt høye kostnader til ordinær drift utenfor beregningsgrunnlaget.** Her mener vi det er svært problematisk at KD ikke spesifiserer hva "særskilt høye kostnader" anses å være. Dersom kommunen skal ha anledning til å holde barnehager utenfor, må dette også gjelde for de private barnehagene. Dersom en kommune velger å holde en barnehage utenom beregningsgrunnlaget pga "særskilt høye kostnader" burde driften av denne barnehagen legges ut på "anbud" til private aktører for å se om det finnes aktører som kan drifte denne barnehagen bedre og mer effektivt enn det kommunen kan. Private som påtar seg å drifte slike barnehager bør da kompenseres på lik linje med hva en kommunal barnehage ville mottatt (jmfr. vedtaket om likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager).
 - **KD foreslår at satsene (tilskudd til kapital) skal fastsettes i tilknytning til kommunens årsbudsjett ut fra gjennomsnittlige kapitalkostnader i tilsvarende kommunale barnehager.** Disse satsene vil trolig bli lave da kommunen har mange gamle nedbetalte bygg. Dette er et forslag som spesielt vil ramme nyetablerte private barnehager som har høye kapitalkostnader. Vi synes det er besynderlig at departementet har oppfordret private aktører til å bygge barnehager de senere årene (for å hjelpe regjeringen å nå sitt løfte om full barnehagedekning), for så å legge frem et slikt forslag som vil skape store økonomiske problemer for nyetablerte barnehager med høye kapitalkostnader.
 - **KD foreslår at kommuner, der regnskapene over en 3-års periode viser at kostnadene til ordinær drift i de kommunale barnehagene er vesentlig større enn bevilgningene i årsbudsjettene, må øke tilskuddsgrunnlaget til de ikke-kommunale barnehagene tilsvarende.** Dette er et forslag vi finner svært problematisk. Her kan i verste tilfelle kommuner spekulere i å la

kommunale barnehager overskride budsjetter i stedet for å budsjettere med reelle tall. Kompensasjon vil de da ikke måtte komme med før etter 3 år. Dersom kommunale og ikke-kommunale barnehager skal likebehandles må kommunen ved budsjettoverskridelse etterbetale tilskudd til de private barnehagene det påfølgende regnskapsåret. Det vi frykter er at når finansieringen av ikke-kommunale barnehager overføres til ramme vil ikke reformen bli fullfinansiert. Noen kommuner vil da måtte se seg nødt til å bruke de smutthullene de har til å holde kostnadene til barnehagesektoren nede, noe som igjen kan føre til en alvorlig likviditetskrise i de ikke-kommunale barnehagene.

- **KD foreslår at en barnehageeier som i løpet av året mottar høyere tilskudd enn det den har krav på, må enten tilbakebetale et tilsvarende beløp eller få trukket fra beløpet ved senere eller neste års utbetaling av tilskudd.** Dersom en barnehage mottar høyere tilskudd enn det den har krav på fordi barnehagen selv har gitt feile opplysninger er vi helt enig i at det tilskuddet som ikke er berettiget må tilbakebetales. Det vi finner problematisk er dersom kommunen beregner feil gir denne reguleringen kommunen adgang til å trekke barnehagene i fremtidig tilskudd. Når kommunen gir et vedtak om tilskudd må en barnehage kunne stole på at kommunen har tilstrekkelig kompetanse til å beregne dette tilskuddet, og gå ut i fra at den summen de har fått kan de disponere i den daglige driften. Det vil være svært problematisk om en kommune i ettertid kan kreve tilbake tilskudd som en barnehageeier i god tro har brukt i den daglige driften til å sikre kvalitet for barna og så gode arbeidsvilkår som mulig for sine ansatte.

2. **Ny §14a om uttak av verdier med tilhørende forskrift**

KD ønsker med en ny §14a samt tilhørende forskrift en strengere regulering av hva private barnehageaktører kan ta ut i årlig utbytte.

Slik situasjonen er nå kan kommunene trekke tilbake tilskudd dersom private eiere tar ut et urimelig utbytte. I en sektor som mottar en såpass stor grad av offentlig støtte har vi ingen problemer med at offentlig tilskudd blir trukket dersom tilskuddene blir brukt av eiere til å ta ut et urimelig høyt utbytte. Men, vi mener det fremlagte forslaget legger såpass strenge føringer at det vil virke mot sin hensikt.

Vi har per dags dato en situasjon hvor vi nærmer oss full barnehagedekning. Foreldrene har nå mange flere valgmuligheter når de skal velge barnehage for sine barn. Det er og langt større konkurranse om arbeidskraft enn det var tidligere. Dersom man ønsker å fylle barnehagen sin og beholde personalet, som tross alt er barnehagens største ressurs, er det viktig å satse på kvalitet, vedlikehold av bygg og tilby sine ansatte konkurransedyktige betingelser. En barnehageeier som velger å ta ut et urimelig utbytte istedenfor å satse på

kvalitet vil i dagens konkurransesituasjon ikke overleve lenge i denne bransjen. Vi mener markedskreftene vil luke vekk eventuelle useriøse aktører.

De nye reglene kan også virke kostnadsdrivende, og legger opp til et system hvor det vil lønnes seg å bruke opp alle midlene hvert år fremfor å drive effektivt. Dette vil føre til høyere kostnader for det offentlige og hindre konkurranse.

Dersom KD istedenfor den foreslåtte reguleringen setter gitte krav til kvalitet i barnehagene som mottar støtte, og sørger for gode rapporteringer mellom det offentlige og de private aktørene, vil man sørge for at pengene blir bukt på kvalitet samt at barnehagene blir drevet effektivt.

Når det gjelder forslaget om at kommunen kan kreve tilbake barnehagens verdier ved opphør eller salg mener vi dette vil resultere i store negative konsekvenser for hele sektoren. Det vil bli veldig vanskelig å få private aktører til å bygge og drive barnehager, noe som igjen vil føre til at det store mangfoldet av barnehager som vi har i sektoren i dag vil forsvinne. Det at en og ønsker å trekke tilbake foreldrebetalingen som er en avtale mellom to private aktører oppfattes og som svært urimelig. Foreldrene har betalt for et produkt som de har mottatt. Tilskudd som blir gitt barnehagene blir brukt i den daglige driften for å kunne tilby barna et best mulig barnehagetilbud. Når en gjennom årrekke har gitt kommunen barnehageplasser, som de trenger for å møte sine forpliktelser, er det urimelig at tilskudd som er blitt brukt på drift kan bli trukket tilbake.

Dersom KD ønsker en sektor med effektiv drift, god kvalitet og et stort mangfold av barnehager mener vi at den foreslåtte §14a med tilhørende forskrift bør trekkes. Vi mener og det må være langt større fokus på at barnehagene må levere god kvalitet for å kunne motta støtte. I en bransje hvor ca 85% av kostnadene går til lønnskostnader sier det seg selv at selv små kutt i tilskudd går ut over kvaliteten på driften. Her har det offentlige en mulighet til å sikre at alle barn, som går i en barnehage som mottar offentlig støtte, får et barnehagetilbud som holder en god standard.

Med vennlig hilsen,

Småstrilane barnehager, Fjell
Veksthuset barnehager, Fjell
Gardstunet barnehage, Fjell
Havhesten barnehage, Fjell
Knerten familiebarnehage, Fjell
Løveparken barnehage, Fjell
Soltunet familiebarnehage, Fjell
Tiriltunet barnehage, Fjell
Aronien barnehage, Fjell

Senterhagen barnehage, Bergen
Fridalen barnehage, Bergen
Kanutten barnehage, Bergen
Steinsviken barnehage, Bergen